

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Az oktatás és nevelés szociológiai kérdései
Tárgykód:	ANPETC9016
Felelős szervezet neve:	Pedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA15
Tárgyfelelős neve:	Dr. Annási Ferenc
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/2/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

A tanegység célja a hallgatók bevezetése a nevelés és oktatás, valamint az iskolarendszerek működésének szociológiai dimenzióiba. Ennek során fő célkitűzés, hogy a hallgatók egyrészt ismerjék meg nevelésszociológia alapvető fogalmait (személyiség, kultúra, szocializáció, szociális tanulás, csoport, szerep, szereptanulás, szervezet, szervezeti tanulás, tér és társadalom, javak, érdekek, hatalom stb.) és értelmezési kereteit, valamint az oktatási egyenlőtlenségek társadalmi gyökereit, az iskola látens szelekciós mechanizmusait, az iskolai eredményességet befolyásoló főbb tényezőket. Másrészt kapjanak képet az intézményes nevelés és oktatás kialakulásának folyamatáról, az oktatási rendszerek tágabb szervezeti-politikai környezetének jellemzőiről, a rendszerekben zajló változások típusairól, valamint a modern oktatási rendszerek strukturális és szabályozási mechanizmusainak jellemzőiről.

Tantárgy tartalma:

Részletes tematika:

- 1. A nevelésszociológia fogalma, mibenléte. A nevelésszociológia ismeretanyagát megalapozó főbb elméletek és kutatások.**
- 2. A nevelésszociológia alapjai:**
  - Személyiség
  - Csoport
  - Szervezet
  - Társadalom
- 3. Iskolarendszer társadalmi gyökerei és rejtett funkciói**
  - Az oktatási rendszerek funkciói
  - Az oktatás intézményesülésének politikai, gazdasági és kulturális háttere, a modern (tömeg) oktatási rendszerek kialakulását magyarázó elméletek, eltérő fejlődési modellek
  - Az oktatási rendszer ideologikus funkciója
  - Kettős iskolarendszer és az iskolai tudás társadalmi meghatározottsága
- 4. Iskolázási lehetőségek és a lehetőségek egyenlőtlensége**
  - Az oktatási rendszerek strukturális jellemzői: az oktatási fokozatok és kapcsolódásai (iskolaszerkezeti modellek) a közoktatási rendszerekben
  - Esélyek és társadalmi egyenlőtlenségek: az egyének és társadalmi csoportok közötti különbségek, a ...másság” megnyilvánulási formái és iskolai kezelésük

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Az oktatás és nevelés szociológiai kérdései
Tárgykód:	ANPETC9016
Felelős szervezet neve:	Pedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA15
Tárgyfelelős neve:	Dr. Annási Ferenc
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/2/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Tantárgy tartalma:

- Az oktatási esélyek egyenlősége: az oktatási esélyegyenlőség fogalma
- Szubkulturális különbségek és oktathatóság
- 5. Iskolai eredményesség és szelekciós mechanizmusok
  - Az oktatási esélyek egyenlősége és az iskola: iskolai hatékonyságvizsgálatok nemzetközi tapasztalatai
  - Kommunikációs kód, mint az iskolai látens szelekciós mechanizmusok egyik eszköze
  - ...Rejtett tanterv” dimenziói
- 6. Az oktatási rendszerekben zajló változások
  - Egyéni és intézményi döntésekből fakadó változások
  - A szervezett társadalmi csoportok által kezdeményezett változások
  - Az oktatáspolitikai céljai (jellegzetes célok és értékek)
  - Változások a centralizált és a decentralizált rendszerekben
- 7. Az oktatási rendszer szabályozása
  - A szabályozás tárgya (a tanulás és tanítás tartalma, a szocializációs folyamat, az erőforrások elosztása, a rendszeren való áthaladás, a hatalmi, felelősségi viszonyok)
  - A szabályozás eszközei és mechanizmusai

Számonkérési és értékelési rendszere:

Az osztályzat kialakításának módja

- a) Az évközi jegy megszerzésének feltétele az aláírás megléte
- b) Prezentáció minősége
- c) A zárthelyi dolgozat eredményes megírása

Az aláírás feltétele:

- a) A foglalkozásokon való részvétel (az igazolt és az igazolatlan hiányzások együttesen az összóraszám 30%-át nem haladhatják meg)
- b) Egy szabadon választott témakör megadott szakirodalmak alapján történő feldolgozása és csoport előtti power pointos prezentálása (nagyobb témakör esetén két hallgató együttműködése is lehetséges)

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Az oktatás és nevelés szociológiai kérdései
Tárgykód:	ANPETC9016
Felelős szervezet neve:	Pedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA15
Tárgyfelelős neve:	Dr. Annási Ferenc
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/2/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

A hiányzás pótlásának módja:

Otthoni, egyéni tanulás.

Kötelező irodalom:

- Ferge Zsuzsa (1984): Az iskolarendszer és az iskolai tudás társadalmi meghatározottsága. Akadémiai Kiadó, Bp. pp. 15-33.
- Halász Gábor (2001): Az oktatási rendszer. Műszaki Könyvkiadó, Bp. (kijelölt fejezetei)
- Halász Gábor és Lannert Judit (szerk. é.n.): Oktatási rendszerek elmélete. Szöveggyűjtemény. Okker Kiadó, Bp. pp. 406-417.
- Halász Gábor-Lannert Judit (szerk.): Jelentés a magyar közoktatásról 2003. és 2006. évi kötetei. Országos Közoktatási Intézet, Bp. (kijelölt fejezetei)
- Kozma Tamás (1999): Bevezetés a nevelésszociológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. (kijelölt fejezetei)
- Mátrai Zsuzsa (szerk. é.n.): A tömegoktatás alapkérdései. Pedagógiai olvasókönyv. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. pp. 88-103.
- Dr. Meleg Csilla (szerk. 2003): Iskola és társadalom. Szöveggyűjtemény. Dialóg Campus Kiadó, Bp.- Pécs (kijelölt tanulmányai)
- Mihály Ottó (1999): Egyenlőség és differenciálás. Új Pedagógiai Szemle, január. pp. 11-19.
- Németh András, Boreczky Ágnes (1997): Nevelés, gyermek, iskola. A gyermekkor változó szinterei. Eötvös József Könyvkiadó, Bp. (kijelölt fejezetei)

Az egyéni hallgatói munka tervezett száma és típusa:

1. Egy szabadon választott téma csoport előtti prezentálása
2. Zárthelyi dolgozat megírása